

DERECHO Y POLÍTICAS AMBIENTALES EN EXTREMADURA (pp. 2-3)

—

DRET I POLÍTQUES AMBIENTALS A EXTREMADURA (pp. 4-5)

PEDRO BRUFAO CUIEL

*Catedrático de Escuela Universitaria interino de Derecho Administrativo / Catedràtic
d'Escola Universitària de Dret Administratiu*

Universidad de Extremadura

Extremadura cuenta con una producción normativa reducida en comparación con otras comunidades autónomas, cuestión que es incluso de agradecer en la ya secular historia de la conocida como legislación motorizada. Las particularidades estatutarias de esta región y su escasa población hacen que la reforma del sistema de fuentes del derecho ambiental no alcance la densidad de otros lugares.

Por otro lado, no podemos dejar de hacer mención del cambio de gobierno producido como resultado de las últimas elecciones autonómicas, lo cual ha dado lugar a una situación de interinidad en la Administración y en la Asamblea de Extremadura que se suma a la fase de adopción y conocimientos previos de los responsables entrantes, los cuales parece que siguen la política desarrollista de sus predecesores, incluso con grave riesgo de las reglas básicas del Estado de derecho como el respeto a la ejecución de sentencias, inútiles frente a la inejecución vía obstaculización administrativa o vía parlamentaria gracias a las leyes de caso único que aprueban lo declarado ilegal y nulo por los órganos jurisdiccionales.

La única muestra de relevancia normativa es el Decreto 54/2011, de 29 de abril, por el que se aprueba el Reglamento de Evaluación Ambiental de la Comunidad Autónoma de Extremadura (DOE de 6 de mayo de 2011), que desarrolla la Ley 5/2010, de 23 de junio, de prevención y calidad ambiental de la Comunidad Autónoma de Extremadura (BOE de 15 de julio de 2010) y modifica sus anexos I, II y III. Esta ley sigue la pauta del resto de las CC. AA. en la competencia de desarrollar la normativa básica estatal y la aprobada en el seno de la UE, aunque lo hace de modo agrupado y no por sectores. Como punto a destacar de la Ley, recordemos, está la inaplicación en Extremadura del Reglamento de Actividades Molestas, Insalubres, Nocivas y Peligrosas.

El Decreto 54/2011 cuenta con dos grandes pilares. Uno es la evaluación estratégica de planes y programas, y el otro es la evaluación de proyectos.

En cuanto al primer grupo, contamos con un procedimiento general dedicado a los planes y programas, así como a sus modificaciones y revisiones, que puedan afectar significativamente al medio ambiente y que sean elaborados o aprobados por una administración pública autonómica o local, así como que sean exigidos por una disposición legal o reglamentaria o por acuerdo del Consejo de Gobierno de la Junta de Extremadura, todo ello en relación con el anexo I y respecto de lo cual destacan las alternativas, la clave de la evaluación de impacto y las consultas con el público,

especialmente si acarrear consecuencias transfronterizas con el vecino Portugal. La evaluación de planes y programas posee características especiales si se trata de materias urbanísticas y de ordenación del territorio, de gran importancia. Mediante el uso torticero de la figura del interés regional se realiza con graves repercusiones ambientales y a pesar de la debacle inmobiliaria, es decir, el urbanismo sin el “Derecho Urbanístico” municipal, como lo demuestran los casos de las grandes urbanizaciones en espacios de gran valor natural y desconectadas totalmente de la vida de los municipios de Cabezuela del Valle o El Gordo, o peor incluso mediante la legalización *ex post* de cientos de construcciones y parcelaciones clandestinas por toda la región, en contra de toda planificación previa y con clara vulneración de derechos como el de la tutela judicial efectiva y de límites como el de la intangibilidad de las sentencias.

Para terminar y acerca del segundo grupo, la evaluación clásica de proyectos se divide en los proyectos del anexo II-A, que deberán incluir dicho procedimiento, junto con la evaluación caso por caso a partir de ciertos umbrales, así como una evaluación de impacto abreviada para proyectos de menor envergadura. En relación con esta última, la evaluación de impacto ambiental abreviada de los proyectos de líneas eléctricas incluidas en el anexo III, se aplicará el procedimiento establecido en el Decreto 47/2004, de 20 de abril, por el que se dictan normas de carácter técnico de adecuación de las líneas eléctricas para la protección ambiental en Extremadura.

Extremadura té una producció normativa reduïda en comparació amb altres comunitats autònomes, qüestió que, fins i tot, s'agraeix en la història secular de la coneguda com a legislació motoritzada. Les particularitats estatutàries d'aquesta regió i l'escassa població fan que la reforma del sistema de fonts del dret ambiental no assoleixi la densitat d'altres llocs.

D'altra banda, no podem deixar d'esmentar el canvi de govern com a resultat de les últimes eleccions autonòmiques, la qual cosa ha generat una situació d'interinitat en l'Administració i en l'Assemblea d'Extremadura que se suma a la fase d'adopció i de coneixements previs dels responsables entrants, els quals sembla que segueixen la política desenvolupista dels seus predecessors fins i tot amb greu risc de les regles bàsiques de l'estat de dret com el respecte a l'execució de sentències, inútils enfront de la inexecució via obstaculització administrativa o via parlamentària gràcies a les lleis de cas únic que aproven el que els òrgans jurisdiccionals declaren nul i il·legal.

L'única mostra de rellevància normativa és el Decret 54/2011, de 29 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament d'avaluació ambiental de la Comunitat Autònoma d'Extremadura (DOE de 6 de maig de 2011), que desplega la Llei 5/2010, de 23 de juny, de prevenció i qualitat ambiental de la Comunitat Autònoma d'Extremadura (BOE de 15 de juliol de 2010) i en modifica els annexos I, II i III. Aquesta llei segueix la pauta de la resta de les comunitats autònomes en la competència de desplegar la normativa bàsica estatal i l'aprovada al si de la UE, encara que ho fa de manera agrupada i no per sectors. El punt que cal destacar de la llei —recordem-lo— és la inaplicació a Extremadura del Reglament d'activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses.

El Decret 54/2011 té dos grans pilars. Un és l'avaluació estratègica de plans i programes, i l'altre és l'avaluació de projectes.

Quant al primer grup, tenim el procediment general dedicat a plans i programes, així com les seves modificacions i revisions que puguin afectar significativament el medi ambient i que elabora i aprova l'Administració pública autonòmica o local, així com que siguin exigits per una disposició legal o reglamentària o per acord del Consell de Govern de la Junta d'Extremadura, tot això en relació amb l'annex I, i respecte de tot això destaquen les alternatives, la clau de l'avaluació d'impacte, i les consultes amb el públic, especialment si ocasionen conseqüències transfrontereres amb el país veí de

Portugal. L'avaluació de plans i programes té, amb característiques especials si es tracta de matèries urbanístiques i d'ordenació del territori, gran importància, perquè mitjançant l'ús il·lícit de la figura de l'interès regional es realitza amb greus repercussions ambientals i a pesar del desastre immobiliari, és a dir, l'urbanisme sense el "Dret Urbanístic" municipal, com ho demostren els casos de les grans urbanitzacions en espais de gran valor natural i desconnectats totalment de la vida dels municipis de Cabezuela del Valle o El Gordo, o pitjor fins i tot mitjançant la legalització exposada de centenars de construccions i parcel·lacions clandestines per tota la regió, en contra de tota planificació prèvia i amb clara vulneració de drets com el de la tutela judicial efectiva i de límits com el de la intangibilitat de les sentències.

Per acabar i sobre el segon grup, l'avaluació clàssica de projectes, es divideix en els projectes de l'annex IIA, que han d'incloure aquest procediment, junt amb l'avaluació cas per cas a partir de determinats límits, així com una avaluació d'impacte abreviada per a projectes de menys envergadura, respecte de la qual l'avaluació d'impacte ambiental abreviada dels projectes de línies elèctriques incloses en l'annex III, s'ha d'aplicar el procediment establert en el Decret 47/2004, de 20 d'abril, pel qual es dicten normes de caràcter tècnic d'adequació de les línies elèctriques per a la protecció ambiental a Extremadura.